

[Ministeren for Grønland.]

vi har drøftet i det tidligere udvalg, og som vi naturligvis kan tage op i det nye udvalg, men jeg erindrer om, at under det udvalgsarbejde, der fandt sted efter lovforslagets første fremsættelse, blev der stillet ikke mindre end, jeg tror, det var 30 spørgsmål. Af disse 30 skriftligt formulerede spørgsmål, der blev behandlet i samråd, drejede et sig bl. a. om forældrenes indflydelse på og forældretilslutningen til skolearbejdet i Grønland. Der er jo mange problemer omkring de forhold, som denne lov vedrører, og jeg vil gerne tilsige min medvirken til en saglig og grundig behandling i et kommende udvalg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om søfartsuddannelse.

(Lovforslaget (nr. 55) findes i tillæg A. sp. 1233, fremsættelsen i tidenden sp. 79).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de under punkterne 14 og 15 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om skibes bemanning.

(Lovforslaget (nr. 56) findes i tillæg A. sp. 1299, fremsættelsen i tidenden sp. 79).

Første behandling af forslag til lov om Søfartens Fællesråd.

(Lovforslaget (nr. 57) findes i tillæg A. sp. 1241, fremsættelsen i tidenden sp. 79).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Peter Nielsen: Disse tre lovforslag var til første behandling den 20. april, hvor mit partis ordfører, hr. Hans Pihl, gjorde opmærksom på de ønsker, vi havde, og jeg kan i det store og hele henvide til de betragtninger, han gjorde gældende. Der er i fremsættelsen gjort opmærksom på, at der nok vil komme en del ændringsforslag, og der kan måske også være andre spørgsmål at rejse ud over, hvad der ligefrem står i lovforslagene. Jeg tror, vi fra vort parti nok vil være noget interesserede i at drøfte dispensationsbestemmelsen, der har givet anledning til så megen uro.

Jeg anbefaler de tre lovforslag.

Jens Peter Jensen: Ja, det er jo gengangere, disse tre lovforslag, og jeg kan henvide til, hvad jeg har sagt ved de forudgående to førstebehandlinger. Jeg vil dog gerne gøre en enkelt tilføjelse.

Se, da vi sidst drøftede disse lovforslag, bemærkede den højtærede handelsminister, at han var så ny i sit embede, at han endnu ikke var blevet helt fortrolig med søfartsemnet. Det er jo siden gået fremad for den højtærede minister med hensyn til indleven i søfartens problemer. Jeg bemærkede således forleden dag i det udmærkede dagblad Børsen, at den højtærede handelsminister deltog i Det Forenede Dampskibs-Selskabs 100 års jubilæumsfest, hvor ministeren bragte selskabet regeringens hyldest; ved den lejlighed sagde den højtærede handelsminister, at skibsfarten lever under en frisk konkurrence, og ministeren føjede til, at det i dag er bydende nødvendigt at være på højde med det bedste, der er fremme, og have øje for de nye tendenser, der præger og i stigende grad vil komme til at præge fremtidens skibsfart i alle dens faser.

Se, det var vel talt, højtærede handelsminister, og nu håber jeg så, at ministeren vil vise megen imødekommenhed over for de bemærkninger, jeg tidligere har gjort vedrørende bemandingsreglerne, for her gælder det sandelig om at have øje for de tendenser, der præger den skibsfart, som Danmarks skibsfart skal konkurrere med. Det er jo ikke nok med smukke selskabstaler, højtærede minister.

Jeg tør måske også nære det håb, at den højtærede handelsminister vil gøre sådanne yderligere fremskridt i sin forståelse af sø-

[Jens Peter Jensen.]

næringens betydning for det danske samfund og for den danske økonomi, at ministeren vil hjælpe med til at få disse erhverv repræsenteret i Det økonomiske Råd, hvor deres røst i dag må savnes. Den højtærede handelsminister kunne måske formås til at manuducere sin sidemand, den højtærede økonomiminister, hvad dette tema angår.

Med disse bemærkninger skal jeg på venstres vegne tilsige en saglig udvalgsbehandling.

Hindkjær Pedersen: Da de foreliggende lovforslag vedrørende søfarten er identiske med de tilsvarende lovforslag, der var til første behandling for kort tid siden, og da der ikke har været udvalgsbehandling siden sidst, vil jeg henholde mig til, hvad jeg tidligere har sagt, og tilsige mit partis saglige behandling i det kommende udvalg.

Hilmar Baunsgaard: Også jeg kan bortset fra en enkelt bemærkning henvise til, hvad der blev sagt ved første behandling i første samling i dette folketingsår. Den bemærkning, jeg vil gøre, er foranlediget af det, det ærede medlem hr. Peter Nielsen sagde om, hvad der kunne være behov for yderligere at se på under behandlingen af disse lovforslag. Det ærede medlem sagde med en sagtmodighed, en stilfærdighed, som er fremmed selv for det ærede medlem, at vi måske også lige skulle se på den dispensationsbestemmelse, der har givet anledning til så megen oro.

Foranlediget heraf vil jeg gerne sige til den højtærede handelsminister, at hvis han ikke siden første behandling i første samling meget grundigt har sat sig ind i søfartserhvervets problemer, bør han tage anledning til det foranlediget af den bemærkning, som det ærede medlem hr. Peter Nielsen kom med. Gør han det, og drøfter han problemerne meget grundigt med sine embedsmænd, kan vi andre ikke være bekymret for, hvad resultatet bliver, til trods for hr. Peter Niensens bemærkning.

Vivike: Jeg er godt tilfreds med, at ministeren i sin fremsættelse lufter tanken om eventuelle ændringsforslag under udvalgsbehandlingen. Det tror jeg absolut bliver påkrævet, og der vil være gode muligheder

for at få dem vedtaget. Den socialdemokratiske ordfører sagde, da vi behandlede lovforslaget sidste vinter, at der jo var megen blæst om bemandingsspørgsmålet, men han så ikke, at der var politiske muligheder i denne sal for at gøre noget ved det. Nu har der jo været et folketingsvalg, og de politiske muligheder har ændret sig, og det er da givet, at sømandens stand, som gennem årene har været en mishandlet stand, må komme til at nyde godt af den forandring af folketingets sammensætning, der skete den 22. november.

Der må ændringer til, for når vi ser bort fra lovforslaget om Søfartens Fællesråd, er lovforslagene ikke gode nok. Det gælder lovforslaget om uddannelse, og det gælder lovforslaget om bemanding, hvor vi, som det er sagt af den socialdemokratiske ordfører i dag, må kigge lidt på § 40, altså dispensationsparagraffen, men hvad der også bliver vigtigt og måske vigtigere, er at kigge på § 6, der drejer sig om bemandingsskalaen, som vi jo satte ganske kolossalt ned, dengang loven blev ændret. Det må vi rette igen, nu da vi har kræfterne til det; vi må se på den skala og med andre ord prøve på at få nogle flere folk om bord i skibene. Det gælder i hvert tilfælde de skibe, der ikke er moderne. Skibe med virkelig rationalisering om bord skal jeg ikke sige så meget til. Jeg har gjort mig den ulejlighed at gå den store 94.000 tonner A. P. Møller igennem i svejsningerne, og jeg må indrømme, at efter at jeg har gjort det, vil jeg tro, at et sådant skib kan sejle med en dæksbesætning på 12 mand. Men det er de andre, jeg taler om, skibe af ældre dato uden alle disse moderne sikkerhedsforanstaltninger og i øvrigt også uden de ting, som gør, at der er meget mindre arbejde om bord; for dem må vi overveje en ændring af bemandingsskalaerne.

Endelig må vi i udvalget interessere os for, at man i højere grad antager skandinaviske søfolk. Det kan ikke være rigtigt, at et dansk skib, der ligger i England, bestiller besætning nede i Italien i stedet for at bestille den i Danmark. Men det er ting, vi kan komme ind på i udvalget, så jeg skal ikke gå i detaljer om det her.

Med hensyn til søfartsuddannelsen er forslaget om en matrosprøve i nogen grad en diskriminering af danske søfolk, for ifølge

[Vivike.]

dette forlanges det, at en dansk matros skal have et matroscertifikat, altså have aflagt en prøve, medens dette ikke forlanges af en spansk, en græsk eller en italiensk matros. Skal vi have den prøve, må den i hvert tilfælde effektueres på en anden måde end foreslået i lovforslaget.

Navigationsuddannelsen må have mere tid end foreslået. Det er alt for dårligt med denne præparandklasse, som er foreslået. Vi må op på at bruge mere tid til at uddanne vore navigatører, således at de ligger fuldt på højde med andre landes; det kan ikke lade sig gøre på den korte tid, vore navigationslærere har til at fabrikere en styrmand og en skibsfører.

Der kan også være andre ting, vi skal tage meget grundigt fat på i udvalget, men vi går til udvalgsarbejdet med en velvillig og positiv indstilling for at få det bedste ud af det for de folk, der sejler vore skibe.

Antonsen: Vi har på nuværende tidspunkt kun bemærkninger til lovforslaget om bemandingsregler. Det er jo sådan, at hvis vi sammenligner os med andre lande, også vor nabosøfartsnation, Norge, indeholder de danske bemandingsregler større krav til moderne skibe, krav, der overstiger det, der er nødvendigt ud fra saglige, herunder sikkerhedsmæssige, hensyn.

Nu skal anvisningsbestemmelsen i § 24, stk. 1, litra a, udstrækkes til ikke alene at gælde, når danske skibe er i dansk havn, men også når de ligger i anden nordeuropæisk havn. Lovbestemmelsen i § 24 indeholder ganske vist en sikkerhedsventil i paragraffens stk. 3, men selv den undtagelsesbestemmelse forekommer restriktiv, idet den kun giver adgang til at påmønstre en person, der ikke opfylder betingelserne i § 24, stk. 1, litra a, for en enkelt rejse. Vil det sige, at et dansk skib, der f. eks. på grund af sygdom må påmønstre en svensk sømand i Gøteborg, inden det sejler af sted på en rejse til Sydney, vil være tvungen til at sende denne svenske sømand tilbage fra Sydney med fly, så snart man har afsluttet denne enkelte rejse?

Må jeg dernæst spørge ministeren, om den i § 24, stk. 3, nævnte undtagelsesbestemmelse også vil kunne anvendes, hvis et skib rammes af ulovlig strejke. Jeg mener, at den

restriktive bestemmelse i § 24, stk. 1, litra a, er i modstrid med ånden bag det fællesnordiske arbejdsmarked, og den vil da helt givet være i strid med de regler, der vil gælde, når vi når frem til en bred, europæisk løsning. Jeg vil opfordre til, at man under udvalgsbehandlingen søger at finde frem til en mere liberal løsning på denne lovgivning, f. eks. ved at lade ordet „dansk“ udgå af § 24, stk. 1, litra a, 3).

Endelig vil jeg tillade mig at spørge ministeren, hvorfor en hovmester skal være 25 år for at få lov til at sejle.

Handelsministeren (Tyge Dahlgaard): Jeg vil gerne takke for en gennemgående velvillig modtagelse af de tre lovforslag, som jo nu er fremsat for tredje gang. Det er mit indtryk af de korte udtalelser og kommentarer, der er fremsat her ved denne førstebehandling, at de tre lovforslag i det væsentlige rammer en mellemproportional imellem forskellige synspunkter her i tinget og imellem redernes og sømændenes interesser. Der skulle således være et godt grundlag for en udvalgsbehandling, hvorunder jeg tror, at vi kan finde frem til væsentlige resultater i form af ændringsforslag eller godkendelse af denne mellemproportional, som jeg tror de tre lovforslag repræsenterer.

Jeg vil gerne til hr. Jens Peter Jensen sige, at jeg er i færd med at gøre fremskridt med hensyn til forståelse af søfartens problemer, ikke blot på det internationale område, men også på det hjemlige område, og jeg har noteret med tilfredshed, at hr. Jens Peter Jensen læser dagbladet Børsen med stor opmærksomhed, specielt når det drejer sig om festtaler, der holdes på Børsen. Jeg er opmærksom på, at festtaler ikke er nok; på den anden side tror jeg, at det ærede medlem hr. Jens Peter Jensen er en kender af, at det indimellem kan være en udmærket ting at holde festtaler.

Må jeg sige til hr. Vivike, at det er rigtigt, at bemandingsskalaen er blandt de spørgsmål, som må tages op til overvejelse, men igen vil jeg understrege, at der her er tale om en afvejning af forskellige hensyn: på den ene side hensynet til den teknologiske udvikling og dermed en begrænsning af mandskabskravene og på den anden side de, skal vi sige beskæftigelsesmæssige,

[Handelsministeren.]

mere traditionelle sociale hensyn, som man kunne ønske taget. Igen tror jeg, at vi i de tre lovforslag har forsøgt at finde en midterlinje, som kan være et godt udgangspunkt for en udvalgsbehandling.

Til hr. Antonsen vil jeg sige, at jeg tror, jeg må blive ham svar skyldig med hensyn til spørgsmålene i forbindelse med § 24, især § 24, stk. 3, vedrørende tilfældene i forbindelse med strejke. Det er et spørgsmål, som vi ikke har overvejet nærmere, og det er i øvrigt et politisk åbent spørgsmål. Også det må vi tage op til nærmere drøftelse, og jeg tror efter de bemærkninger, der er fremkommet her, og som — det vil jeg gerne gentage — efter min mening viser, at de tre lovforslag er fornuftige udgangspunkter for en nærmere udvalgsbehandling, at vi med fortrøstning kan gå i gang med udvalgsarbejdet.

Jeg vil gerne takke ordførerne for de faldne bemærkninger.

Peter Nielsen: Jeg synes, det er værd at understrege efter at have hørt på hr. Jens Peter Jensen og hr. Hilmar Baunsgaard, at søfartens vel jo ikke blot gælder rederne. Vi skal da også tænke lidt på de mennesker, der skal sejle med skibene. Vi kan ikke skabe ordentlige, rolige forhold omkring søfarten, hvis vi laver det sådan, at dispensationer skal være reglen. I så fald er det under falske forudsætninger, kan man sige, at vi i sin tid stemte for loven. Dispensationer må være den absolutte undtagelse, men det er jo efterhånden ved at blive reglen. Vi må prøve at skaffe ro om dette spørgsmål; det er noget, vi må overveje i et udvalg. Jeg har fremført dette her sagtmodigt; ja, det er vel en kompliment fra hr. Hilmar Baunsgaards side; det er i hvert tilfælde, når det gælder hr. Hilmar Baunsgaard, en kompliment, jeg ikke kan gengælde.

Hilmar Baunsgaard: Ja, jeg vil gerne give det ærede medlem hr. Peter Nielsen ret i, at når man drøfter søfartens problemer, er det selvfølgelig både rederierhvervet som sådant og mandskabet, der er beskæftiget i erhvervet, vi skal tage hensyn til. Men den bemærkning, handelsministeren gjorde om denne afvejning af hensyn, gør det nødvendigt for mig at sige: man

må ikke gøre denne slags love til beskæftigelsesforanstaltninger; så mister man nemlig beskæftigelsen — det skal man huske på. Det, det drejer sig om, er jo, at man ikke stiller sådanne krav, at man rent faktisk belaster et erhverv med en omkostning, der på et eller andet tidspunkt vil gå ud over danske søfolks beskæftigelse. Det er et vigtigere hensyn end en øjeblikkelig imødekommelse af en stemning, dikteret af andre hensyn end de rent erhvervspolitiske.

Peter Nielsen: Vi skal også tænke på, at det gælder om at skaffe rederne, søfarten, det fornødne mandskab, og det tror jeg ikke man kan, hvis vi forringer søfolkenes vilkår alt for stærkt; så vil det blot ende med, at der bliver en afgang fra sømands-erhvervet. Noget sådant har vi allerede kunnet konstatere. Hvis vi gør forholdene for dem, der skal fare til søs, alt for dårlige — ja, så er det ikke et spørgsmål om beskæftigelsesforanstaltninger; så kan man nemlig komme i nød med hensyn til at få det fornødne mandskab.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at de 3 lovforslag henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om statsautoriserede revisorer.

(Lovforslaget (nr. 42) findes i tillæg A. sp. 1021, fremsættelsen i tidenden sp. 46).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den under punkt 17 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om skibsmæglere og varemæglere.

(Lovforslaget (nr. 43) findes i tillæg A. sp. 919, fremsættelsen i tidenden sp. 46).